

6. SINIF DIN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ DERSİ

1. DÖNEM 1. ORTAK YAZILI SINAV PROVASI · PUANLAMA ANAHTARI

Senaryo 1 · Kitapçık A · Sezgi Empati Educational Assessments · www.sanalsinav.com

1. DKAB.6.1.2 · Vahyin gönderiliş amacını idrak edebilme · kolay

10 puan

Madde	Ölçüt	Puan
a)	Haritada yer almayan doğru bir amaç yazar (ör. ibadet ve ahlak ilkelerini öğretmek; insanları müjdelemek ve uyarmak; anlaşmazlıklarda doğruyu göstermek; ahiret hakkında bilgi vermek).	4
b)	Seçtiği amacın insan hayatına katkısını açıklar.	3
b)	Açıklamasını somut bir örnekle destekler.	3

a) Örnek cevap: İnsanlara ibadet ve ahlak ilkelerini öğretmek.

b) Örnek cevap: Vahiy insanlara doğru yolu gösterir. Örneğin vahiy, emanete hıyanet etmemeyi ve sözünde durmayı öğütler; buna uyan biri ticarete dürüst davranır, insanlar da ona güvenir.

Sık hatalar: Haritadaki bir amacı tekrar yazmak; Amacı açıklayıp örnek vermemek

2. DKAB.6.1.2 · Vahyin gönderiliş amacını idrak edebilme · orta

15 puan

Madde	Ölçüt	Puan
a)	Ayetlerden birinci amacı yazar (ör. insanları müjdelemek ve uyarmak).	3
a)	Ayetlerden ikinci amacı yazar (ör. anlaşmazlıklarda hüküm vermek; insanların Allah'a karşı bahanesi kalmaması).	3
b)	Aklın tek başına bilemeyeceği bir konu örneği verir (ör. ölümden sonraki hayat, ibadetlerin nasıl yapılacağı, Allah'ın isimleri ve sıfatları).	3
b)	Aklın değerli olduğunu ama sınırlı olduğunu belirterek vahye ihtiyaç duyulduğu sonucuna gerekçeli olarak ulaşır.	6

a) Örnek cevap: İnsanları müjdelemek ve uyarmak; insanların anlaşmazlığa düştükleri konularda aralarında hüküm vermek.

b) Örnek cevap: Meriç'in görüşü doğru değildir. Akıl çok değerlidir ama sınırlıdır; örneğin ölümden sonra ne olacağını ya da namazın nasıl kılınacağını akıl tek başına bilemez. Bu konularda doğru bilgiyi vahiy verir. Bu yüzden insan, akıyla birlikte vahyin rehberliğine de ihtiyaç duyar.

Sık hatalar: Ayetteki amaçları kendi sözleriyle yazamayıp ayeti aktarmak; Akli tamamen değersiz göstermek

3. DKAB.6.1.2 · Vahyin gönderiliş amacını idrak edebilme · zor

20 puan

Madde	Ölçüt	Puan
a)	Vahyin, insanların anlaşmazlığa düştüğü konularda doğruyu ve adaleti gösterdiğini belirtir.	4
a)	Ortak ve adil bir ölçünün kavga ve haksızlığı önleyerek barışa katkı sağladığını açıklar.	4
b)	Okulda yaşanabilecek gerçekçi bir anlaşmazlık örneği verir.	4
b)	Vahyin öğrettiği ilgili bir ilkeyi (adalet, doğruluk, haberi araştırmak, affetmek, kul hakkına dikkat) adlandırır.	4
b)	İlkenin sorunu nasıl çözdüğünü tutarlı biçimde açıklar.	4

a) Örnek cevap: İnsanlar farklı düşündüğünde herkes kendini haklı görebilir. Vahiy, doğrunun ve adaletin ölçüsünü göstererek anlaşmazlıkta kimin haklı olduğunu belirlemeye yardım eder. Herkesin kabul ettiği adil bir ölçü olunca kavga ve haksızlık azalır, toplumda barış güçlenir.

b) Örnek cevap: Sınıfta bir öğrencinin kaybolan kalemini arkadaşının aldığı söylentisi yayılabilir. Vahiy bize duyduğumuz haberi araştırmayı ve kimseye haksız yere suçlama yöneltmemeyi öğretir. Söylentiye inanmadan önce araştırırsak suçsuz bir arkadaşımızı kırmayız ve sınıfta küslük çıkmaz.

Sık hatalar: Anlaşmazlık örneği verip vahiyden bir ilkeyle ilişkilendirmemek; "Vahiy barışı sağlar" deyip nasıl sağladığını açıklamamak

4. DKAB.6.1.3 · İlahi kitaplarla ilgili bilgileri çözümleyebilme · kolay

10 puan

Madde	Ölçüt	Puan
a)	Ortak bir özellik yazar (ör. hepsi Allah tarafından peygamberlere indirilmiştir/verilmiştir; hepsi insanlara doğru yolu gösterir).	4
b)	Kur'an'ın son ilahi kitap olduğunu ya da bütün insanlığa gönderildiğini belirtir.	3
b)	Bu özelliğin anlamını açıklar (ör. ondan sonra kitap gelmeyecektir; belli bir topluma değil herkese seslenir).	3

a) Örnek cevap: Hepsi Allah tarafından bir peygambere indirilmiş ilahi kitaplardır ve insanlara doğru yolu gösterir.

b) Örnek cevap: Kur'an-ı Kerim son ilahi kitaptır ve bütün insanlığa gönderilmiştir; ondan sonra başka bir kitap gönderilmeyecektir.

Sık hatalar: Ortak özellik olarak "hepsi kitaptır" gibi ayırt edici olmayan bir ifade yazmak; Kur'an'ın özelliğini yazıp açıklamamak

5. DKAB.6.1.3 · İlahi kitaplarla ilgili bilgileri çözümleyebilme · orta

15 puan

Madde	Ölçüt	Puan
a)	Kitapların daha kapsamlı/uzun, suhufun ise birkaç sayfadan oluşan kısa ilahi metinler olduğunu belirtir.	4
a)	Farkı tablodaki bir bilgiyle destekler (ör. Hz. Âdem'e 10 sayfa verildiği, Tevrat'ın ise geniş hükümler içerdiği).	4
b)	Hepsinin Allah'tan geldiğini ve insanları doğru yola iletmeyi amaçladığını belirtir.	4
b)	Bu ortak amacı tablodaki "içeriği" sütunundaki tevhid, ibadet ve öğüt bilgileriyle gerekçelendirir.	3

a) Örnek cevap: Kitaplar daha kapsamlıdır; suhuf ise birkaç sayfadan oluşan kısa ilahi metinlerdir. Örneğin Hz. Âdem'e on sayfa verilirken Tevrat geniş hükümler içerir.

b) Örnek cevap: Suhuf ve kitaplar farklı dönemlerde farklı peygamberlere verilse de hepsi Allah'tan gelir. Tabloda görüldüğü gibi hepsi Allah'ın birliğini, O'na kulluğu ve öğütleri içerir; yani hepsi insanları doğru yola iletmeyi amaçlar.

Sık hatalar: Suhufu "kitabın eski adı" sanmak; Ortak amacı tablodaki bilgilerle desteklememek

6. DKAB.6.1.4 · Felak suresini ve bu surenin anlamını okuyarak yorumlayabilme · orta

15 puan

Madde	Ölçüt	Puan
a)	Durumu hasetçinin kötülüğüyle ilişkilendirir.	4
a)	İlişkiyi arkadaşının kıskançlık nedeniyle zarar verici davranışıyla gerekçelendirir.	4
b)	Sureyi okuyup Allah'a sığınmanın ona güven ve huzur vereceğini belirtir.	4
b)	Sığınmanın tedbiri bırakmak olmadığını, kendisinin de uygun bir adım atması gerektiğini (ör. konuyu öğretmenine anlatmak, sakın kalmak, kırıncı karşılık vermemek) açıklar.	3

a) Örnek cevap: Hilal'in durumu, surede geçen "haset ettiği zaman hasetçinin kötülüğü" ile ilgilidir; çünkü arkadaşını kıskandığı için hakkında kötü sözler yaymaktadır.

b) Örnek cevap: Hilal sureyi okuyarak Allah'a sığınırsa içi rahatlar ve kendini güvende hisseder. Ancak Allah'a sığınmak tedbiri bırakmak demek değildir. Hilal sakın kalmalı, kırıncı karşılık vermemeli ve durumu öğretmenine anlatarak sorunun çözülmesi için kendi üzerine düşeni yapmalıdır.

Sık hatalar: Sığınmayı "hiçbir şey yapmadan beklemek" olarak yorumlamak; Durumu surede geçmeyen bir kötülükle ilişkilendirmek

Madde	Ölçüt	Puan
a)	Kerem'in düşüncesinin eksik olduğunu belirtir.	3
a)	Orucun amacının takva, yani kötülükten sakınma olduğunu ayete dayanarak belirtir.	3
a)	Hadise dayanarak yalan ve kötü davranışı bırakmayan kişinin yalnızca aç kalmasının amacı gerçekleştirmediğini açıklar.	3
b)	Oruçla ilgili gerekçeli bir öneri yazar (ör. oruçluyken kırııcı sözlerden kaçınmak, iftarını paylaşmak).	3
b)	Kur'an'la ilgili gerekçeli bir öneri yazar (ör. her gün birkaç sayfa meal okumak, mukabeleye katılmak).	3

a) Örnek cevap: Kerem'in düşüncesi eksiktir. Ayette orucun, Allah'a karşı gelmekten sakınmamız için farz kılındığı bildirilir. Hadiste de yalanı ve yalanla iş görmeyi bırakmayanın aç kalmasının bir anlamı olmadığı söylenir. Demek ki oruç yalnızca aç kalmak değil, kötü söz ve davranışlardan da uzak durmaktır.

b) Örnek cevap: Oruçluyken kardeşiyle tartıştığında kırııcı sözler söylemekten kaçınabilir; böylece orucun kötülükten sakındırma amacını yaşar. Her gün birkaç sayfa Kur'an meali okuyabilir; böylece Kur'an'ın indirildiği ayda onun mesajını daha iyi anlar.

Sık hatalar: Kerem'i yalnızca "yanlış düşünüyor" diye eleştirip ayet ve hadise dayanmamak; Önerileri gerekçesiz yazmak